

1118

8111

Kwestonariusz

zestawica w Z.S.S.R.

Pruszyńska Henryka

Młodzież Ochotnicza, lat 19 - uczeńniczka - panna.

Dnia 27. III 1940 r. zatrzymywano mnie z matką i siostrąkiem młodego roczniaka młodnego odemnie, po czym zabrali nas z Osady wojskowej Wysokie pow. Stolin wojew. Podolskiego na stację Nikażenice. Latały zatrzymywano nas w liczbie 30 osób do wagonu z rodu-ninami leśnich i górnymi z tychże miejscowości. Mójec został przy bracie swoim, po nieoklętym czasie zatrzymywano i dawały do nadru-my. Dostaliśmy się do obóz. Gorcowskiej na „Tagir” № 1, kota stacji Suchoborodnej. Po dwóch miesiącach zostaliśmy przeniesieni na „Tagir” № 17, po czym na „6”. Wszystkie tereny były pokryte trągi; b. podmokłe ziemię. Brudynki nie robiły się, międry zohy zapuszczone, brudnymi i nie-spalonymi pomieszczeniami w których przebywało się po 40 osób. Pomieszczenia owe były przeznaczone do rozrozwania się chorób. Ludność przezwana była narodowości polskiej. Oprócz tego byli Ukraińcy i Białorusini. Razem, Tagir liczył około tysiąca osób. Ukraińcy i Białorusini stosunków wzajemnych nie mieli z Polakami.

Ludność ta była prawie złożona z rodzin wojskowych osadników, leśniczych i rolnych. Z obwodu Gorajskiego wyjechaliśmy dn. 10. V. 42 r. 41r. w dniu Holohołoksa na posiedzenie "Hielka". Tu zostaliśmy już wśród ilości Ukraińców niskiej Polaków. Liczył mieszkańców powiatu 45 000 osób. Bandzi były w lasach na podmokłych terenach. Na robotę chodziliśmy 8 km do lasu, gdzie ładowaliśmy wagony i ścinaliśmy las. Przebieg dnia był ciszy i monotonny. W dniu, czy w nocy, po południu czy rano musieliśmy być przygotowani do tych prac, a także do wyrobienia norm, które nie mogły wyrobić nawet mieszkańców. Wyróżnienie wynagrodzenie wynosiło 25-30 rubli na miesiąc. Ubranie otrzymywaliśmy w banderach małych dawkach, lepsi robotnicy. Wygrzywanie mogło być merle, tylko nie można go było otrzymywać w spółdzielni, gdyż dawano tylko na kisarzki pracowników. W stolowej moim było kusić obiad (zupa varsiana 1rb - 150). Chleba pracujący otrzymywał w wadze 500g. a małolatni 200g. Do szkoły było przymusowe posyłanie dzieci i na bieranie do organizacji pionierskich, a także oddawanie do "jasli" (ochronek). W wielkimi sprawdzeniami szczególnie dzieci stawano przekonść w zasadach komunistycznych. Dla młodzieży i dorosłych były wprowadzone rebranice antyreligijne

o dobreńach takichże. Z pośród Ukraińców znalezły się wywiadory
z góry, które dogodnymi sposobami badania (wyptygwanie się i dono-
szenie do N.R.W.D. Skutki badania konczyły się za zsyłaniem oskarjo-
nych na streszcze katorgi 8-mio i 10-cio letnich prac. Korespondencja
i posyłki z kraju były utrudnione i niedopuszczane w odrzucaniu do
rok oddawcy. Pomoc lekarska dla Polaków była obyczajna. Uznawano
życowość z rodu, znajdującej się poza kordonami, rolnymi-
mi spłodami (cenzurowano i mroczono się na osobach przeznaczo-
daniem prac ciężkich i niezgodnym z pokodej.

Dn. 20 września 1941 r. byliam zwolniony z rodu, a po trzech tygod-
niach uchadem zmarzły wraz z rodziną na południe do Somarkandy.
W grudniu 1941 r. N.R.W.D. porozbieliło rodzinę po kuchorach
Uzbekistanu, gdzie warunki pracy i życia były niemożliwe. Za
pracę okolo zbiorów bawełny, nadziedziczyłem pol, nie otrzymywa-
łem żadne płaty żadnej. I także ojciec wstąpił w szeregi armii polskiej two-
rującej się pod Kiermine. Skutek groźnej epidemii tyfusu plamiste-
go adorat ducha dn. 11. III. 42 r. ja wśród mierzącej rodzinnych, zna-
lazłem opiekę pod wstępem do Szkoły Junackiej dn. 7. IV. 42 r.
w Kiermine.

Hruszynski Henryk